

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC.

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție.

Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

Nova Constituție și inovațiile ei.

Principiile de căpetenie înscrise în pactul fundamental, care intră astăzi în vigoare.

Constituția României, promulgată la 28 Martie 1923, a fost abrogată.

Țara noastră a primit o nouă Constituție. Este al treilea pact fundamental, de la întemeierea României.

Cea dintâi Constituție a fost elaborată în 1866; a doua în 1923, de către Parlament.

Constituția nouă, dată prin decret regal, aduce anumite inovații principale, care se desprind din cele 100 de articole, publicate în Monitorul Oficial din 20 Februarie 1938. Poporul Român pronunță astăzi prin plebiscit, bună știință și învoirea lui, la aceste principii.

Față de constituția dela 1923, noul decret constituțional prezintă următoarele inovații:

I. Inovații Fundamentale.

A) Puterile Statului emană dela Națiunea Română, care însă le poate exercita numai prin delegațiune și numai după principiile așezate în noua Constituție.

B) 1. Regele este factorul preponderant al puterii legislative. Inițiat va legilor, sancționarea, promulgarea lor și inițiativa revizuirii Constituției este dată Regelui.

Structura Adunării Legislative este radical schimbată. Deputații se alege pe 6 ani, după un sistem nou corporatist. Senatorii sunt aleși pe 9 ani, în parte, de drept, și numiți de Rege — jumătate. S'au statornicit: incompatibilitatea dintre funcțiile salariate de Stat și mandatul de parlamentar, precum și interdicțiunea în ce privește reprezentarea intereselor particulare împotriva Statului, de către aleșii națiunii.

Pe timpul vacanței parlamentare și între sesiuni — a căror durată nu este determinată — Regele legiferează prin decrete, cu putere de lege care nu are lipsă de ratificarea Parlamentului.

2. Puterea executivă este încredințată Regelui, care o exercită prin miniștrii. Miniștrii au răspundere politică numai față de Rege. Ei trebuie să fie cetățeni români de trei generații. Sunt exceptați acei care au fost miniștrii până acum.

Puterea judecătorească se exercită de organele ei. Consiliul de miniștrii este investit cu putere judecătorească, în materie de crime politice.

II. Inovații subsidiare.

1. Se introduce pedeapsa cu moarte, pe timp de pace și va putea fi aplicată în cazuri excepționale, în urma deciziei guvernului.

2. Se interzice preoților să facă parte din organizațiile politice.

3. Binecuvântarea religioasă este obligatorie pentru toate actele de stare civilă.

4. Dreptul de vot este rezervat numai cetățenilor trecuți de 30 de ani, cari practică efectiv o indeletnicire pozitivă.

5. Se desființează Curțile cu Juri.
6. Decretele Regale pentru acordarea instituțiilor Statului, cu noul pact fundamental, au caracter constituțional.

7. Sunt abrogate toate dispozițiunile referitoare la interzicerea cenzurii, a suspendării și suprimării organelor de presă.

8. Se modifică procedura de revizuire a Constituției.

III. Inovații regulamentare.

1. Nimeni nu poate presta ori lua jurăminte, decât în condițiunile stabilite de legi.

2. Validarea alegerilor este de competența Curții de Casație.

3. Termenul de prorogare a Parlamentului se mărește la un an.

4. Sesiunile nu au dată fixă.

5. Delapidarea de bani publici se decreteează crimă.

6. Se respectă drepturile minoritarilor și legile constituționale de după Unire.

Cu aceste inovații, noua Constituție decretată de M. S. Regele intră în vigoare astăzi.

SPECTATOR.

Noul senatori de drept

au fost proclamați de către Înalta Curte de Casație, în săptămâna trecută d-nii Ion Maniu, Ion Mihalache, Mihail Popovici și Ion Palat (liberal), iar în săptămâna aceasta d-nii Gh. Tătărescu (fostul prim ministru), Hans Otto Roth (sus) și Nicolae Georgescu-Tulcea. Cu toții au fost până acum de câte 10 ori aleși deputați; deci pot fi declarați senatori de drept.

Dumnezeu e bun și mare.

Numai Dumnezeu poate ajuta Țării Românești!

De unde să afile oamenii ce este și ce nu-i permis sub dictatură.

Decând a venit dictatura în fiecare zi apare câte un decret — lege și câte-o ordonanță iar bietii oameni nu au de unde să le știe și să aleagă ce e bine și ce e rău. De aceea ca să nu cadă în greșală și

să se poată purta așa fel ca să nu aibe neplăceri este bine să se prezinte, iar ei le vor explica pe larg cum stau lucrurile și cum să se fe-rească de rău.

Eliberarea profesorului Augustin Popa.

În schimb a fost dat afară din slujbă.

S'a cett în ziare că acum vreo săptămână a fost arestat la Blaj în vâjatul profesor Augustin Popa împreună cu prof. Romul Albu din Dumbrăveni. — Se zice că vina lor ar fi fost că au răspândit în popor

cuvântarea d-lui MANIU la ultimul comitet executiv.

Acum primim însă vestea că cei arestați au fost eliberați din închisoare. Ministerul instrucțiunii i-a dat afară din slujbele de profesori pe cari le aveau.

Noua formulă a jurământului.

Potrivit Decretului Regal toți funcționarii cari primesc retribuțiuni dela stat, județ, comună etc. vor depune jurământul în fața șefului ierarhic după următoarea formulă: „Jur credință M. S. Regelui Carol II, jur să respect Constituția și legile țării, jur să-mi îndeplinesc cu onoare și cinste

funcțiunea ce-mi este încredințată și să păstrez secretele serviciului; așa să-mi ajute Dumnezeu.”

Formularul de jurământ subscris de funcționarul care a depus jurământul se va păstra la instituția respectivă la cazierul funcționarului.

Solemnitatea promulgării noiei Constituții.

Miniștrii au depus jurământul pe noua Constituție.

Duminecă la amiază a avut loc solemnitatea promulgării noiei Constituții, solemnitate desfășurată la Palatul Regal, fiind de față Suvranul, marele Voievod Mihail, miniștrii, generalii comandanți de corpuri de armată, înalți demnitari ai Statului și capii bisericilor.

Toți miniștrii au depus jurământul pe noua Constituție cu formula sacramentală obișnuită.

A voit apoi Suvranul, arătând că noua Constituție este egită din frământarea minții Sale, pentruca să asigure binele neamului, și că El,

cel care a dat-o, conform votului popular, va fi cel dinfăi care o va respecta.

După aceasta a vorbit Patriarhul Miron Cristea, făcând un mic istoric al evenimentelor cari au dus la întocmirea noiei Constituții. A combătut apoi primejdia vechilor partide politice, cari au turburat viața cetățenilor și a Statului. După ce a terminat Patriarhul, Suvranul și-a exprimat mulțumirea că poporul a fost alături de El la aducerea noiei Constituții, care are menirea să aducă linișirea spiritelor și înfrățirea oame-

nilor pentru liniștea poporului care are de lucrat și de muncit pentru propășirea neamului nostru.

M. Sa încheie mulțumind miniștrilor cari au contribuit cu munca lor la înfăptuirea acestei Constituții.

In ziarul său dl N. Iorga

desvăluie fapte senzaționale:

„Partidul liberal a invitat pe aderenții săi să nu se prezinte la plebiscit.” — „Di Gheorghe Brătianu este fățiș partizan al intrasigenței maniste” — scrie „Neamul Românesc”.

Ziarul „Neamul Românesc” de sub direcția dlui prof. N. Iorga, ministru de stat, publică un senzațional articol, prin care se desvăluie amănunte necunoscute de ultimele zile. Dat fiind rolul nostru de ziar în bună parte și informativ, și neputând altfel, informa publicul, reproducem acest articol spre știința cititorilor noștri cari nu pot urmări direct acest ziar.

Iată articolul la care vom răspunde în viitor:

„Ne-am ocupat, și continuăm, — de jocul pe care îl urmează cășiva politicieni liberali. Fără sentimentul frunțașilor din Capitală și provincie, s'a organizat în umbră o legătură prin surprindere. O circulară a fost repede bătută la mașină. Purtând semnătura obținută prin . . . delegație telefonică dela dl Bebe Brătianu și ștampila clubului central, adresa expediată prin poștă invită pe aderenții liberali SĂ NU SE PREZINTE LA PLEBISCIT. Faptul cade sub prevederile categorice ale legilor represive. Indemnul la sabotarea Constituției și, invitația către cetățeni de a nu-și împlini datoriile obligatorii, constituiesc foarte grave delicturi și pun pe făptuși fațșina rigoriilor legale.

Dar, s'a dat alarma. Frunțașii liberali dintre cari unii se găsesc în guvern au făcut demersurile și circulara redactată, semnată (C. Brătianu) și expediată de dl G. Brătianu,

n'a mai plecat la „destinatorii ei”. Ceeace nu înseamnă că autorul, sau autorii, — din același secție de familie a clubului liberal, — prevăzând această eventualitate n'au făcut să se cunoască prin alte mijle ce, — acolo unde credeau necesar — „instrucțiunile” din circulară.

Au urmat stabiliri prompte de răspunderi și dezavuări categorice.

Iar mai departe:

„Procedând cum a procedat și urzind ce-a urzit, dl Gheorghe Brătianu a reușit desigur să anuleze prin circulara dată în numele conducerii brătieniste, — sprijinul pe care partidul liberal l-ar fi adus guvernului „Salvării Naționale”

Ne întrebăm în adevăr cum se mai poate vorbi de concursul liberalilor când conducerea familistă a clubului a acceptat „Instrucțiunile” dlui Gh. Brătianu? Grija de interesele supreme ale României, profunda iubire și respectul către Săveran, înțelegerea pentru marile acțiuni de ordine și muncă, așa au înțeles liberalii să le dovedească: prin lovituri prin surprindere, ACCEPȚATE DE CONDUCEREA BRĂȚIENISTA A PARTIDULUI.

Dar nu e numai atât.

Punând la cale ceea ce a pus, dl Gheorghe Brătianu s'a angajat pe drumul sinuos al implacabilului personaj dela Bădăcia.

Di Gheorghe Brătianu este deci fățiș partizan al „intrasigenței” maniste.

Funcționarii și profesioniștii

liberi trebuie să depună jurământul pe noua Constituție.

Cine nu-l depune e dat afară din serviciu.

A apărut în „Monitorul Oficial” următorul Decret lege:

ART. 1. — Oricine primește o retribuție dela Stat, județ, comună, regie, casă autonomă, administrație comercială, direcție specială, sau orice altă instituție publică ori așezământ al cărui buget este supus aprobării Parlamentului, consiliului de miniștri, ministerelor sau autorităților speciale ce depind de ministere, consiliilor județene și comunele și autorităților bisericesti, care, potrivit statutului funcționarilor publici sau legilor speciale, este ținut a depune la intrarea în funcțiune, jurământul de credință [Regelui, Constituției și legilor țării, este obligat a renoi acest jurământ în termen de 7 zile libere dela data publicării în „Monitorul Oficial” a noiei Constituții uni.

ART. 2. — Jurământul va fi prestat înaintea șefului ierarhic sau a completului care potrivit statutului funcționarilor publici sau legilor spe-

ciale este îndrituit a lua jurământul la intrarea în funcțiune.

Magistrații vor depune jurământul în forma prevăzută din regulamentul din 3 Ianuarie 1925.

Militarii nu sunt ținuti să renoiască jurământul de credință.

ART. 3. — Jurământul de credință va fi renoi în termenul prevăzut de art. 1 și de profesioniștii liberi cari potrivit legilor de organizare sunt obligați ca înainte de a începe exercițiul profesiei, să depună jurământul de credință.

ART. 4. — Funcționarii prevăzuți de art. 1. cari nu vor fi renoi jurământul de credință în termenul fixat, vor fi socotiți de drept demisionați din funcțiune pe ziua exprării termenului. Se exceptează cei bolnivi cari vor justifica împiedecarea cu certificatul medical, eliberat de un medic oficial, cum și cei aflați în concediu în străinătate; aceștia sunt obligați a depune jurământul în termen de

3 zile dela reluarea serviciului, sub sancțiunea prevăzută mai sus.

Profesioniștii liberi cari nu vor fi renoi în termenul jurământului de credință, vor fi șterși din tabourile corpului din care fac parte și nu vor putea să înceapă exercițiul profesiei decât după ce vor renoi jurământul.

ART. 5. — Ordonatorii nu vor emite ordonanțele de plata retribuțiilor

nilor pe luna Martie 1938 dacă statul de prezență nu va purta certificarea șefului instanței sau autorității că jurământul a fost prestat.

Dat în București la 28 Febr. 1938
CAROL.

Președintele Consiliului de Miniștri, MIRON, Patriarhul României.

Ministrul Justiției ad-interim.
MIRCEA CANCICOV.

Demisie din partidul Național-Tărănesc.

Am primit la conducerea partidului următoarea scrisoare:

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul Peica Andronic învâțător definitiv în comună Săcămaș, județul Hunedoara,

cu onoare Vă aduc la cunoștință că începând cu data zilei de azi, Vă rog să mă considerați DEMI-

SIONAT din cadrele organizației P. N. T. din acest județ pe care o conduceți.

Primiți Vă rog, considerațiunile mele.

Dată în Săcămaș la 20 Febr. 1938.

Cu stimă: *Andronic Peica,*
Inv. definitiv în com. Săcămaș

ȘTIRI.

CĂȘĂTORIE. Anunțăm cu plăcere cășătoria d-lui Constantin Drăgan din Orăștie, cu d-na Elena Stanicu din Orăștie, ce s'a celebrat la ziua de 26 Februarie s. c. ora 7 și jum. seara în biserică greco-catolică din Orăștie.

Sincere felicitări.

PENTRU OFITERII DE REZERVA.

Toți ofiterii de rezervă sunt obligați a-și viza Carnetele Md. E 1 la Cercul de recrutare Hunedoara la lunile Martie, Aprilie sau Mai 1938.

Condițiunile de prezentare le pot vedea la Poliția locală.

† *Veturia Cristescu n. Vlad.* Anunțăm cu multă durere încetarea din viață a tinerei Doamne Veturia Cpt. Cristescu născ. Vlad. Inhumarea rămășițelor pământești cari au fost transportate dela Cluj a avut loc Joi 24 Febr. 1938 în cimitirul ort. rom. din Orăștie, pe lângă participarea unei enorme asistențe a tuturor acelora cari au iubit-o și stimat-o.

Transmitem pe această cale întru-statel familiei cele mai sincere condoleențe.

CĂȘĂTORIA RELIGIOASĂ a fost introdusă în noua Constituție. Pe viitor orice cununie civilă se va putea face numai după cununia religioasă, indiferent cărei confesiuni aparține. Această dispoziție a fost luată mai întâi sub guvernul Goga.

NOUI MONEDE metalice de 1 leu se bat la Monetăria Statului. Vechile monede vor fi treptat retrase și înlocuite cu cele noi. Mai târziu vor fi înlocuite și monedele de 5, 10 și 20 lei. Așa spun știrile sesite dela București.

TOȚI DIRECTORII și directorale de școli, precum și membrii corpului de control, cari au fost înlocuiți sub guvernarea trecută, vor fi puși din nou în posturi, conform ultimei hotărâri ale Ministerului Educației Naționale.

REDUCEREA GENERALĂ de 25 la sută pe căile ferate clasa 3-3, pentru călătoriile până la o depășire de 124 km., dată de guvernarea trecută și valabilă dela 25 Ianuarie 1938, a fost anulată pe ziua de 21 Februarie 1938

PAVILIONUL ROMÂNIEI DELA PARIS VA FI ADUS ÎN CAPITALĂ. În urma propunerii dlui M. Bădăuș, secretarul comisariatului României la expoziția dela Paris pavilionul României de acolo va fi adus la București și montat în expoziția din Parcul Regele Carol II-lea.

S'A INVENTAT UN LEAC NOU pentru aprinderea de plămâni. Un medic american a descoperit un medicament cu numele „Serpneumoken” cu care a obținut rezultate strălucite. Serul acesta trebuie aplicat în primele 24 ore după ivirea boalei. Impledecă imediat progresarea morbului; pulsul, respirația și temperatura corpului devin absolut normale, după întrebuintarea acestui ser.

ANIMALE READUSE LA VIAȚĂ. Niște învâțați ruși cari studiază viața în regiunile vegnic înghețate ale lumii, au descoperit în straturile pământului la adâncime de vreo 7 metri corpurile mai multor animale de mare, cari puse la căldură au dat semne de viață și au început să trăiască după un somn de mai multe mii de ani. — Cam greu de crezut!

LEAC PENTRU CEI CE NU POT DORMI. S'a întâmplat de multe ori, că nu putem dormi când avem mai multă lipsă de odihnă. Cel mai bun leac împotriva nesomnului este spa îndulcită cu zahăr. Cei cari se trezesc din somn noaptea și nu mai pot adormi, n'au decât să bea puțină apă îndulcită cu zahăr și repede vor adormi.

NĂZDRĂVĂNIE DE AMERICAN. Un american cu numele de Cădranel de Malas s'a tachis de 15 zile într'o ladă de sticlă sigilată de un notar. De când a fost închis, el n'a mai mâncat și băut nimic. Lumea se așudă, să privească la americanul din cășăța lui de sticlă, ca la o minune.

Casă de vânzare

În Orăștie, strada Titu Măiorescu Nr. 8, se vinde din mână liberă. Casa constă din 4 camere, bucătărie de iarnă și vară, pivniță, grădină și altele.

Informațiunile la proprietarul de sub acel număr.